OCHRONA MARKI

Praktyczny przewodnik dla przedsiębiorców

Justyna Sitnikow, Anna Sokołowska-Ławniczak

Wolters Kluwer

OCHRONA MARKI

Praktyczny przewodnik dla przedsiębiorców

Justyna Sitnikow, Anna Sokołowska-Ławniczak

Zamów książkę w księgarni internetowej
profinfo.pl
księgarnia internetowa

Wolters Kluwer

WARSZAWA 2025

Stan prawny na 1 października 2025 r.

Wydawczyni
Monika Pawłowska

Redaktorka prowadząca
Katarzyna Gierłowska

Opracowanie redakcyjne
Violet Design

Projekt okładek serii
Wojtek Janikowski, Przemek Dębowski

Ta książka jest wspólnym dziełem twórcy i wydawcy. Prosimy, byś przestrzegał przysługujących im praw. Książkę możesz udostępnić osobom bliskim lub osobiście znanym, ale nie publikuj jej w internecie. Jeśli cytujesz fragmenty, nie zmieniaj ich treści i koniecznie zaznacz, czyje to dzieło. A jeśli musisz skopiować część, rób to jedynie na użytek osobisty.

Szanujmy prawo i własność
Więcej na www.legalnakultura.pl
Polska Izba Książki

© Copyright by Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., 2025

ISBN 978-83-8390-916-5

Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o.
Dział Zarządzania Prawami Autorskimi i Treściami
01-208 Warszawa, ul. Przyokopowa 33
tel. +48 692 477 076
e-mail: PL-ksiazki@wolterskluwer.com

księgarnia internetowa www.profinfo.pl

SPIS TREŚCI

Wstęp 11

Rozdział I
Co to jest marka i jak ją chronić? 13
1.1. System ochrony praw własności intelektualnej 16
1.2. Marka *sensu stricto* – znak towarowy 19
1.2.1. Odróżnialność 19
1.2.2. Oznaczenia zarejestrowane jako znaki towarowe 20
1.2.3. Oznaczenie, które nie może być znakiem towarowym 21
1.2.4. Oznaczenie opisowe 21
1.2.5. Rodzaje znaków towarowych 22
1.3. Marka jako produkt i jego wygląd – *you get what you can see* 24
1.4. Marka jako rozwiązanie o charakterze technicznym – patent na wynalazek 26
1.5. Marka jako określone materiały reklamowe, brand hero, wykreowane postaci marki, merchandising – prawa autorskie do utworu/prawo ochronne do znaku towarowego/prawo z rejestracji wzoru przemysłowego 26

Rozdział II
Ochrona znaku towarowego krok po kroku 29
2.1. Czego nigdy nie ochronisz, czyli trochę o bezwzględnych podstawach odwoławczych 30
2.2. Słowo, logo czy kształt opakowania? Rodzaje znaków 37
2.2.1. Znaki towarowe konwencjonalne 37
2.2.2. Znaki towarowe niekonwencjonalne 40

2.3. Co należy wziąć pod uwagę, przygotowując się do zgłoszenia znaku? 52
2.3.1. Towary lub usługi, a może jedno i drugie? Zasada specjalizacji 53
2.3.2. Polska, Europa czy cały świat? Zasada terytorialności 54
2.3.3. Na 10 lat czy na zawsze? Zasada czasowej ochrony 57
2.4. Badanie zdolności rejestrowej vs procedura rejestracji 58
2.5. Ile to wszystko może kosztować? 62
2.5.1. Symulacja kosztów 63
2.5.2. Dotacje unijne 65
2.6. Ćwiczenie od autorek – check-lista 67

Rozdział III
Mój produkt fajnie wygląda, czyli o wzornictwie przemysłowym 69
3.1. Co można chronić jako wzór przemysłowy 69
3.2. Przesłanki rejestracji wzoru przemysłowego 70
3.2.1. O co chodzi z tą nowością? 71
3.2.2. Na czym polega indywidualny charakter? 73
3.3. Po co mi ochrona ze wzoru? 74
3.4. Kilka słów o procedurze rejestracji 75
3.4.1. Wybór systemu ochrony – zasada terytorialności i nie tylko 75
3.4.2. Ile to może kosztować? 78
3.5. Niezarejestrowany wzór przemysłowy jako sposób ochrony 81
3.6. Ćwiczenie od autorek – check-lista 82

Rozdział IV
Patent na…, czyli może jesteś wynalazcą 83
4.1. Warunki uzyskania patentu 83
4.1.1. Nowość 84
4.1.2. Poziom wynalazczy 85
4.1.3. Przemysłowa stosowalność 86
4.2. Rozwiązania niebędące wynalazkiem 86
4.3. Czego nie opatentujesz 87
4.4. Jak i gdzie chronić wynalazek 88
4.5. Najpopularniejsze systemy zgłoszeniowe 89
4.6. Jak chroniony jest wynalazek – wyłączność i zastrzeżenia 90

4.7. Polska? Europa? Cały świat? 91
4.8. Mały patent, czyli wzór użytkowy 92
4.9. Wynalazek czy wzór? Patent czy prawo ochronne? 93

Rozdział V
Prawa autorskie nie tylko dla artystów, czyli kiedy je masz, a kiedy nie masz, chociaż powinieneś 95
5.1. Co chronią prawa autorskie? 95
5.2. Przykłady utworów 97
5.3. Dlaczego prawa autorskie mogą być ważne dla Twojego biznesu? 98
5.4. Komu przysługują prawa autorskie i jak zrobić, żeby przysługiwały Tobie 99
5.5. Co z utworami utworzonymi przez AI? 100
5.6. O czym powinieneś/powinnaś pamiętać w kontekście praw autorskich? 102

Rozdział VI
Nazwa domeny i jej ochrona 103
6.1. Dlaczego warto używać nazwy domeny internetowej? 103
6.2. Rejestracja nazwy domeny krok po kroku 105
6.2.1. Gdzie sprawdzić dostępność domeny? 105
6.2.2. Badanie czystości nazwy domeny internetowej 107
6.2.3. Strategia wyboru nazwy domeny internetowej 108
6.3. Czy nazwa domeny jest chroniona? 111
6.3.1. Ochrona formalna vs ochrona faktyczna 112
6.3.2. Formy ochrony nazwy domeny – jaką ochronę wybrać? 112
6.4. Podsumowanie 115

Rozdział VII
Ochrona firmy 117
7.1. Definicja firmy 117
7.2. Jak wybrać firmę? 117
7.3. Co daje prawo do firmy? 121
7.4. Podsumowanie 124

Rozdział VIII
Umowy o zachowaniu poufności, czyli kiedy warto zadbać o milczenie 125
8.1. Umowa o zachowaniu poufności i jej znaczenie 125
8.2. Instytucja tajemnicy przedsiębiorstwa 127
8.3. Środki zabezpieczające w przedsiębiorstwie 127

Rozdział IX
Mam ochronę i co dalej? 129
9.1. Ściganie naruszeń 130
9.1.1. Naruszenie prawa ochronnego do znaku towarowego 131
9.1.2. Naruszenie prawa z rejestracji wzoru przemysłowego 134
9.1.3. Naruszenie patentu i prawa ochronnego do wzoru użytkowego 135
9.1.4. Naruszenie praw autorskich 136
9.2. Używanie marki 137
9.2.1. Co grozi, jeśli nie używasz swojego znaku w sposób rzeczywisty? 139
9.2.1.1. Wygaszenie prawa 139
9.2.1.2. Brak możliwości dochodzenia niektórych roszczeń 141
9.2.2. Ważne dowody 142
9.2.3. Inne prawa 143
9.3. Monitoring rynku 143
9.4. Monitoring marki 143
9.5. Przedłużanie ochrony 145
9.6. Nowe zgłoszenia w razie zmiany/rozszerzenia działalności 147
9.7. Nowe zgłoszenia w razie nowego terytorium działalności 147
9.8. Nowe zgłoszenia w razie rebrandingu 148
9.9. Świadoma zgoda na używanie naszej marki 149

Rozdział X
Nieuczciwy konkurent, czyli jak działa ochrona w praktyce 151
10.1. Co dają prawa własności przemysłowej w praktyce? 151
10.2. Kiedy ktoś dopuszcza się naruszenia 153
10.3. Etap przedsądowy – co możesz zrobić zanim pójdziesz do sądu 153

10.4. Etap sądowy – roszczenia, czyli czego możesz żądać od naruszyciela? 155
10.4.1. Gdzie do sądu? 155
10.4.2. Czy musisz mieć pełnomocnika? 156
10.4.3. Rodzaje roszczeń – krótkie omówienie 157
10.4.4. Kiedy możesz dochodzić roszczeń? 160
10.4.5. Kto może być powodem? 161
10.4.6. Kto może być pozwanym? 162
10.4.7. Odpowiedzialność pośrednia 162
10.4.8. Czy uzyskanie prawa wyłącza możliwość naruszenia? 163
10.4.9. Czy możesz jakoś „zablokować" stan naruszenia na czas trwania procesu? 164
10.5. Zwalczanie nieuczciwej konkurencji – co trzeba wiedzieć 166
10.5.1. Czyny nieuczciwej konkurencji – co to jest 166
10.5.2. Rola regulacji dotyczących zwalczania nieuczciwej konkurencji 167

Rozdział XI
Niezbędnik sądowy, czyli o czym pamiętać i jakie dowody powinieneś mieć pod ręką 169

Podsumowanie 171

Przydatne linki i adresy 173

WSTĘP

Jest milion poradników o tym, jak prowadzić biznes, budować markę i osiągnąć życiowy sukces. Z jednej strony chcemy Cię uspokoić, że to nie jest kolejna publikacja z tej serii, a z drugiej zwrócić uwagę, że nigdy albo bardzo, bardzo rzadko mówi się, że dobrze prosperujący biznes, silną markę, a co za tym idzie sukces finansowy łączy jedna kwestia: odpowiednio dobrana ochrona prawna. Pewnie wynika to z faktu, że prawo uważane jest za nudne, a zakładanie i prowadzenie biznesu jest przeciwieństwem nudy. To kreatywność, motywacja i działanie na najwyższych obrotach. To również załatwianie tysiąca rzeczy naraz przy ciągle niewystarczającym budżecie i zbyt krótkiej dobie. Odnalezienie w tym wszystkim miejsca na ochronę własności intelektualnej może być trudne. Stąd powstał pomysł tego poradnika – aby dać Ci praktyczną wiedzę na temat tego, jak własność intelektualna może chronić Twój biznes, a przede wszystkim uświadomić Cię, dlaczego własność intelektualna musi chronić Twój biznes i to od początku działalności. Nie warto odkładać tych tematów na później, na lepsze jutro, jak będzie budżet. Mając w swoim doświadczeniu setki spraw z zakresu własności intelektualnej, możemy śmiało powiedzieć, że ochrona własności intelektualnej to konieczność, która naprawdę może zmienić losy biznesu – na lepsze; a brak ochrony – na gorsze. W naszym przekonaniu nie można mówić o silnej marce, o mocnym brandzie bez jego ochrony. Jeśli jedną z pożądanych cech marki jest jej wyjątkowość (w kontekście oferty dla klienta i odbioru marki przez klienta), to właściwa ochrona marki pozwoli zachować tę wyjątkowość. Wciąż za mało przedsiębiorstw jest świadomych swojego potencjału, jeśli chodzi o dobra niematerialne i możliwość ich ochrony. Dla nas to oznacza, że wciąż za dużo klientów przychodzi do nas dopiero, gdy pojawi się problem. Dlatego naszym celem jest wspieranie Cię od samego początku, od etapu koncepcji

czy pomysłu, a dostarczona wiedza pozwoli Ci poruszać się w siatce praw własności intelektualnej.

Niniejszy poradnik oczywiście nie zastąpi specjalisty z zakresu własności intelektualnej. Może Ci jednak dać odpowiedzi na pytania, które na pewno się pojawią w toku prowadzenia biznesu oraz dostarczyć wiedzy, czego powinieneś oczekiwać od profesjonalisty z zakresu własności intelektualnej.

Postać znaku	Data i numer zgłoszenia	Data i numer rejestracji	Towary i usługi	Urząd rejestracji
	29.01.2010 r. 008845539	10.05.2016 r. 008845539	Klasyfikacja nicejska: 25 – obuwie na wysokich obcasach (z wyjątkiem obuwia ortopedycznego)	EUIPO
Vans 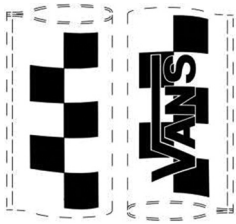	17.03.2021 r. 018431122	11.09.2021 r. 018431122	Klasyfikacja nicejska: 18, 25 – torby uniwersalne; plecaki; obroże dla zwierząt domowych; torebki do przewieszania przez ramię […] (wykaz jest długi)	EUIPO

Źródło: opracowanie własne.

2.3. Co należy wziąć pod uwagę, przygotowując się do zgłoszenia znaku?

Bez wątpienia wybór oznaczenia, które chcesz zarejestrować jako znak towarowy, to pierwszy etap przygotowujący do zgłoszenia – bez tego zwyczajnie nie będzie co zgłosić. Znak towarowy ma określoną postać i przy zgłoszeniu należy podać jaki rodzaj znaku zgłaszamy (wskazówki w tym zakresie znajdziesz powyżej).

Ponadto wybór wersji znaku do ochrony ma znaczenie. Wyobraź sobie sytuację, że chcesz zgłosić do rejestracji logo i otrzymujesz kilka jego wersji zaprojektowanych przez grafika. Musisz zadbać o wybór właściwej wersji tego logo. Po zgłoszeniu nie można „podmienić" grafiki, dlatego błędne wskazanie wersji logo powoduje, że znak trzeba zgłosić ponownie.

2.3.1. Towary lub usługi, a może jedno i drugie? Zasada specjalizacji

Kolejną ważną kwestią przy rejestracji znaku towarowego jest zasada specjalizacji. Co to oznacza? Oznacza to, że ochrona danego znaku towarowego jest przyznawana tylko tym produktom lub usługom, dla których znak towarowy został zarejestrowany. Dokonując zgłoszenia, musisz wybrać towary i/lub usługi ze zharmonizowanej bazy i/lub przedstawić własne terminy. Skorzystanie ze zharmonizowanej bazy jest rekomendowane, ponieważ wyklucza żądania poprawek ze strony urzędu, a to wpływa na sprawniejszy proces rejestracyjny. W ostatniej części publikacji wskazaliśmy na linki narzędzi przydatnych do budowy wykazu towarów i usług.

Towary i usługi są podzielone według Klasyfikacji nicejskiej (klasy od 1–45). Być może zwróciłeś uwagę na kolumnę towary i usługi w wyżej zaprezentowanych przykładach. Jest to właśnie wskazanie – ogólnie rzecz ujmując – w jakich obszarach branżowych znak towarowy został zarejestrowany.

Konstruowanie wykazu towarów i usług jest bardzo ważnym etapem przygotowania zgłoszenia znaku towarowego. Zgłaszający musi precyzyjnie określić zakres ochrony znaku oraz przewidzieć, czy w przyszłości wybrany przez niego wykaz towarów i usług będzie trafnie definiował jego markę. Krótko mówiąc, wykaz musi korespondować z zakresem Twojej działalności i z tym, do oznaczania jakich towarów i usług zgłoszony znak chcesz wykorzystać.

Zaleca się wybierać towary i usługi uwzględniające plany, w jaki sposób znak będzie wykorzystywany w przeciągu najbliższych 5 lat. Urzędy dają 5 lat na rozpoczęcie używania znaku towarowego dla określonych towarów i/lub usług, więc takie założenie jest bezpieczne.

Niepoprawnie sformułowany wykaz towarów i usług to źle sformułowana ochrona. Dodanie towarów lub usług do wykazu na etapie postępowania rejestrowego jest niemożliwe (nie można rozszerzać zakresu zgłoszenia). W konsekwencji nieprzemyślana decyzja w zakresie wykazu to konieczność zgłaszania znaku od nowa dla niezgłoszonych pierwotnie towarów i usług.

Z drugiej strony, nie zaleca się zgłaszania znaku dla bardzo dużej ilości towarów/usług. Długie wykazy towarów i/lub usług (np. zgłoszenie znaku dla wszystkich możliwych towarów i usług „na zapas") mogą powodować problemy, takie jak opóźnienia w publikacji i rejestracji znaku, zwiększone ryzyko konfliktów z innymi znakami towarowymi (sprzeciwy), zwiększone ryzyko, że znak towarowy zostanie ostatecznie unieważniony z powodu podobieństwa do wcześniej zarejestrowanego znaku lub wygaszony z powodu nieużywania.

2.3.2. Polska, Europa czy cały świat? Zasada terytorialności

Prawo ze znaku towarowego jest ograniczone wyłącznie do terytorium, na jakim obowiązuje rejestracja, np. ochrona znaku towarowego zarejestrowanego w Urzędzie Patentowym RP rozciąga się wyłącznie na terytorium Polski. Jest to istotna kwestia, którą należy wziąć pod uwagę, planując ochronę swojej marki. Należy zadać sobie pytanie, jakie terytoria na świecie interesują mnie w kontekście uzyskania monopolu na używanie. Pamiętaj, że nie chodzi tylko o kraj, w którym masz siedzibę jako przedsiębiorca, ale też o miejsca, gdzie Twoje towary są produkowane i gdzie są wprowadzane do obrotu. Eksportując towary oznaczone własną marką, należy zadbać o ochronę również na terytorium docelowym. Jeśli świadczysz usługi, należy wziąć pod uwagę terytoria, gdzie te usługi są dostępne. Warto zastanowić się nad tym wcześniej, ponieważ odkładanie decyzji na później generuje ryzyko utraty szans na rozwój i ekspansję. Jednakowoż, warto, aby wybrzmiało, że ochronę na nowe terytoria zawsze można rozszerzyć, bo zdajemy sobie sprawę, iż ciężko jest przewidzieć wszystkie kroki rozwoju biznesu, a sama ochrona na rynki międzynarodowe może nie być tania (o tym niebawem).

W kontekście terytorialności rozważa się różne systemy zgłoszeniowe, gdzie wybór odpowiedniego powinien odzwierciedlać przygotowaną strategię ochrony. Poniżej zaprezentowano zestawienie dostępnych systemów. Każdy kraj, a przynajmniej ich znacząca większość, posiada krajowe urzędy własności intelektualnej (w Polsce jest to oczywiście Urząd Patentowy RP). W związku z tym, jeśli chcesz uzyskać ochronę w konkretnym kraju na świecie, to możesz skorzystać z systemu krajowego.

Źródło: opracowanie własne.

Uwaga! Zgłoszenie znaku towarowego w systemie krajowym wymaga współpracy z prawnikiem krajowym, który praktykuje w danym systemie prawnym. Samemu raczej ciężko będzie Ci to zrobić, a prawnik polski może jedynie takie działanie dla Ciebie skoordynować (fizycznie zgłoszenia znaku musi dokonać prawnik z uprawieniami krajowymi).

Świetnym systemem jest system unijny koordynowany przez Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej (EUIPO) z siedzibą w Alicante w Hiszpanii. Znak towarowy UE ma jednolity i unijny charakter, co oznacza, że obowiązuje jednocześnie we wszystkich państwach członkowskich UE (aktualnie 27 państw). Należy pamiętać, że zgłoszenie unijne nie obejmuje już Wielkiej Brytanii i tam należy dokonywać oddzielnego zgłoszenia w ramach systemu krajowego lub zgłoszenia międzynarodowego. Rejestracja przyznaje prawo ochronne na całym obszarze UE i nie można ograniczyć jej do wybranych krajów. Z drugiej strony, rejestracja

unijna wyklucza konieczność rejestracji znaku osobno w systemie krajowym państwa członkowskiego. W związku z tym, jeśli obszarem Twoich zainteresowań są kraje unijne, warto rozważyć skorzystanie z tego systemu. Bez wątpienia cieszy się on dużym zainteresowaniem, nie tylko ze względu na zakres terytorialny ochrony, ale i sprawność procesu rejestracji.

Jeśli natomiast Twój obszar zainteresowań to kraje spoza UE, możesz skorzystać z systemu międzynarodowego administrowanego przez Światową Organizację ds. Własności Intelektualnej (WIPO) z siedzibą w Genewie w Szwajcarii. Dzięki temu systemowi możemy w jednym zgłoszeniu zawnioskować o ochronę w wielu krajach jednocześnie. Są to kraje z całego świata, które są stroną porozumienia madryckiego lub protokołu madryckiego. Nie wnikając w meandry zgłoszenia międzynarodowego, bo jest ich sporo, należy na pewno podkreślić jego wygodę (jedno zgłoszenie na wiele jurysdykcji) i w miarę sprawne działanie WIPO. Przed zaplanowaniem zgłoszenia w tym systemie upewnij się, że interesujący Cię kraj jest częścią systemu. Co z krajami, które nie są częścią systemu madryckiego i w odniesieniu do których nie jest możliwe zgłoszenie znaku przez WIPO? Tu już trzeba działać bezpośrednio w każdym kraju za pomocą lokalnego pełnomocnika, a więc w ramach systemu krajowego.

Na koniec warto wspomnieć o systemie regionalnym, który skupia rejestrację w więcej niż jednym kraju ze względu na region/obszar, z którego te kraje pochodzą. W Europie istnieje tylko jeden taki system – dla krajów Beneluxu (Belgia, Holandia i Luksemburg), które to kraje posiadają wspólny urząd własności intelektualnej. Inne przykłady pochodzą z kontynentu afrykańskiego, gdzie istnieje Afrykańska Regionalna Organizacja Własności Intelektualnej (ARIPO) oraz Afrykańska Organizacja Własności Intelektualnej (OAPI). Obie organizacje umożliwiają zgłoszenie i ochronę na terytorium kilku państw afrykańskich w ramach jednego z ww. urzędów regionalnych.

Ważne! Decyzja o tym, gdzie zgłosić nasz przedmiot prawa własności przemysłowej w celu uzyskania ochrony, jest jedną z kluczowych do podjęcia w ramach opracowania strategii.

2.3.3. Na 10 lat czy na zawsze? Zasada czasowej ochrony

Ochrona z rejestracji znaku towarowego ma charakter czasowy – pierwotnie udzielana jest na 10 lat, licząc od daty zgłoszenia znaku towarowego do rejestracji. Ochrona może być przedłużana, każdorazowo na kolejne 10 lat, pod warunkiem że uprawniony z zarejestrowanego znaku towarowego uiści w odpowiednim czasie opłatę za przedłużenie. Ochronę ze znaku można przedłużać w nieskończoność, pamiętając o terminach przedłużenia. Jeśli uprawniony zaniedba termin na uiszczenie opłaty okresowej, to doprowadzi do wygaszenia prawa. Urząd Patentowy RP przyznaje możliwość uiszczenia opłaty za przedłużenie w dodatkowym terminie 6 miesięcy po upływie wymaganego terminu, ale wówczas uprawniony zobowiązany jest dokonać dodatkową opłatę w wysokości 30% wartości opłaty okresowej. Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej również przyznaje taką możliwość za dodatkową opłatą w wysokości 25% opłaty należnej za przedłużenie.

Ważne! Wskazane 10 lat liczone jest od daty zgłoszenia znaku towarowego we właściwym urzędzie, a nie od daty jego rejestracji. W związku z tym nie ma znaczenia ile trwało postępowanie zgłoszeniowe lub np. czy zostało z jakiegoś powodu zawieszone. Zawsze termin ochrony będzie liczony od daty zgłoszenia.

Poniższa grafika przedstawia rozkład czasowy na wykresie.

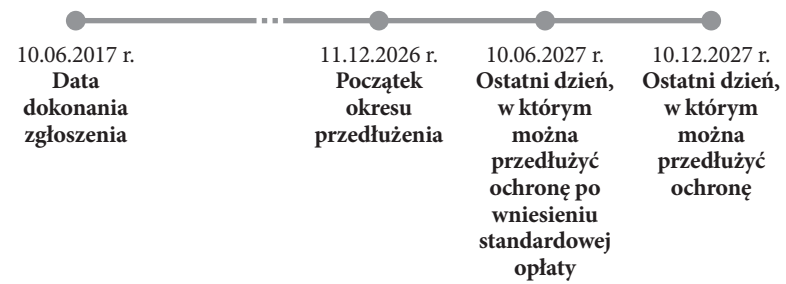

Źródło: opracowanie własne.

3.4.2. Ile to może kosztować?

Przyszedł czas na poruszenie tematu kosztów. Koszty rejestracji wzorów przemysłowych na szczeblu krajowym (Polska) wyglądają w następujący sposób.

Opłata za zgłoszenie (w PLN)	Opłata za publikację (w PLN)	Razem (w PLN)
300	70	370

Źródło: opracowanie własne.

Jeśli chodzi o Unię Europejską, to opłaty kształtują się jak poniżej.

Liczba wzorów	Opłata za zgłoszenie (w EUR)	Opłata za odroczenie – fakultatywna (w EUR)	Razem (w EUR)
1	350	40	350 lub 390
2	350 + 125**	40 + 20**	475 lub 535***
3	350 + 250	40 + 40	600 lub 680
4	350 + 375	40 + 60	725 lub 825

* opłata za każdy kolejny wzór
** opłata za odroczenie każdego kolejnego wzoru
*** kwota końcowa uzależniona od tego, czy będzie wniosek o odroczenie

Źródło: opracowanie własne.

W kontekście powyższych opłat należy wyjaśnić dwie kwestie.

Po pierwsze, w systemie unijnym można dokonać tzw. zgłoszenia zbiorowego. Polega ono na tym, że jednym zgłoszeniem można objąć więcej niż jeden wzór przemysłowy. Przy takiej konstrukcji zgłoszenia opłaty są niższe niż jakby każdy wzór miał być składany samodzielnie. W praktyce przedsiębiorcy często korzystają ze zgłoszenia zbiorowego, jeśli chcą zgłosić do ochrony całą kolekcję produktową, np. kolekcję mebli.

Po drugie, przy dokonywaniu zgłoszenia wzoru wspólnotowego można złożyć wniosek o odroczenie publikacji na okres do 30 miesięcy – jest to fakultatywne. Wzór może być zatem traktowany jako poufny do chwili podjęcia decyzji o ujawnieniu (nie dłużej niż 30 miesięcy).

W tym miejscu odsyłamy do informacji z rozdziału II pkt 2.5.2 odnośnie do dotacji – dotacje są również przyznawane na zgłoszenie wzoru przemysłowego.

Ochrona na zarejestrowany wzór pierwotnie udzielana jest na 5 lat i może być przedłużana o kolejne 5-letnie okresy, maksymalnie na 25 lat. Ochrona liczona jest od daty zgłoszenia.

Tak samo jak w przypadku znaków towarowych, tutaj również istotne jest pilnowanie terminów na przedłużenie ochrony i uiszczanie opłat okresowych o czasie. W przypadku zaniedbania w tym zakresie prawo wygaśnie. Urząd Patentowy RP przyznaje możliwość uiszczenia opłaty za przedłużenie w dodatkowym terminie 6 miesięcy po upływie wymaganego terminu, ale wówczas uprawniony zobowiązany jest dokonać dodatkową opłatę w wysokości 30% wartości opłaty okresowej. Urząd Unii Europejskiej ds. Własności Intelektualnej również przyznaje taką możliwość z dodatkową opłatą w wysokości 25% opłaty należnej za przedłużenie.

Przykłady zarejestrowanych wzorów przemysłowych

Reprezentacja wzoru (wszystkie rzuty przedstawione w rejestrze)	Wskazanie produktu	Data i numer zgłoszenia/ rejestracji	Urząd rejestracji
 Fig. 3 Fig. 4	21.01 Zabawka – auto	5.01.2022 r. Wp.30441 26.01.2022 r. 26, Rp.27757	UPRP

Reprezentacja wzoru (wszystkie rzuty przedstawione w rejestrze)	**Wskazanie produktu**	**Data i numer zgłoszenia/ rejestracji**	**Urząd rejestracji**
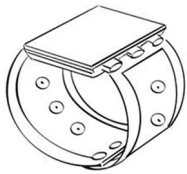	10.07 Inteligentna opaska na rękę	31.03.2021 r. Wp.29592 7.04.2021 r. Rp.27079	UPRP
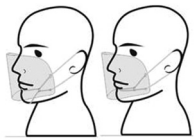	02.03 Maska ochronna – przyłbica	22.09.2020 r. Wp.28926 21.10.2020 r. Rp.26611	UPRP
	07.02 Urządzenia do smażenia gorącym powietrzem	5.05.2025 r. 015101220-0001	EUIPO
	32.00 Wystrój [aranżacja wnętrza pomieszczenia]	14.08.2015 r. 001440127-0001	EUIPO

Źródło: opracowanie własne.

3.5. Niezarejestrowany wzór przemysłowy jako sposób ochrony

Na gruncie prawa polskiego ochrona niezarejestrowanych wzorów może być dochodzona na podstawie ochrony prawnoautorskiej lub możliwości określonych działań opisanych w ustawie o zwalczaniu nieuczciwej konkurencji. Co do tych podstaw prawnych odsyłamy do dalszej części poradnika.

Instrument niezarejestrowanego wzoru towarowego został bardzo dobrze określony w ustawodawstwie unijnym. Niezarejestrowany wzór współdzieli definicję i warunki uzyskania ochrony z zarejestrowanym wzorem unijnym. To, co różni oba prawa, to w sposób oczywisty fakt rejestracji, czyli wymóg uzyskania formalnej ochrony, a co za tym idzie – zakres ochrony oraz czas trwania ochrony też jest różny.

Istotny jest tutaj element czasowy, albowiem ochrona niezarejestrowanego wzoru trwa 3 lata od momentu pierwszego publicznego udostępnienia. W razie sporu, właściciel wzoru będzie musiał udowodnić termin wprowadzenia wzoru do obrotu i tym samym, że jego ochrona jeszcze nie upłynęła. Jest to istotna różnica w porównaniu z zarejestrowanym wzorem przemysłowym.

Kolejna znacząca różnica, to zakres ochrony – właściciel niezarejestrowanego wzoru przemysłowego ma możliwość działania (w drodze uprawnień zakazowych) wówczas, gdy naruszenie polega na naśladownictwie jego wzoru. W praktyce oznacza to, że działać można wyłącznie w przypadku wprowadzenia przez konkurencję wiernej kopii produktów. Podobieństwo lub tożsame ogólne wrażenie nie będzie wystarczającą okolicznością do zrealizowania uprawnień wynikających z ochrony, jak ma to miejsce w przypadku praw z rejestracji wzoru przemysłowego.

Niezależnie, niezarejestrowany wzór przemysłowy może być dobrym instrumentem ochrony wobec produktów sezonowych i ma duże zastosowanie np. w branży modowej. Istotna jest jednak świadomość, że ochrona trwa 3 lata i warto posiadać dowód wykazujący termin pierwszego upublicznienia.

3.6. Ćwiczenie od autorek – check-lista

W przypadku wzorów również chciałybyśmy podzielić się check-listą, którą możesz wypełnić przed zgłoszeniem wzoru przemysłowego do rejestracji. Mamy nadzieję, że spotka się z Twoim zainteresowaniem.

Co musisz wiedzieć, zanim zgłosisz wzór przemysłowy?			
	Sprawdź/ustal, czy:		
1	posiadasz produkty, które swoim wyglądem odróżniają Twój biznes na rynku i nie chciałbyś/chciałabyś, aby były naśladowane na rynku?	Tak ☐	Nie ☐
2	jaki rodzaj wytworu/produktu przedstawiałby Twój wzór?	Tak ☐	Nie ☐
3	Twój produkt został już udostępniony publicznie? Jeśli tak, to kiedy i w jaki sposób?	Tak ☐	Nie ☐
4	Twój produkt spełnia wymogi rejestrowalności – jest nowy i posiada indywidualny charakter?	Tak ☐	Nie ☐
5	posiadasz prawa do wyglądu projektu, który chcesz zgłosić jako wzór (przypadek jeśli sam nie jesteś jego twórcą)?	Tak ☐	Nie ☐
6	wybrałeś terytorium ochrony dla wzoru przemysłowego?	Tak ☐	Nie ☐

Źródło: opracowanie własne.

Poradnik powstał z myślą o przedsiębiorcach, którzy chcą świadomie budować wartość swojej marki i chronić jej unikalność od pierwszych kroków działalności.

Autorki, wykorzystując swoje wieloletnie doświadczenie zawodowe w zakresie własności intelektualnej, przedstawiają praktyczne wskazówki, jak skutecznie zabezpieczyć nazwę, logo, produkt czy usługę.

Opracowanie stanowi cenne źródło wiedzy, które pomoże czytelnikowi świadomie poruszać się w obszarze praw własności intelektualnej oraz właściwie ocenić ryzyka i potrzeby związane z ochroną marki.

Z książki dowiesz się w szczególności:
- jakie elementy biznesu można chronić,
- jak przeprowadzić procedurę rejestracji marki,
- jakie jest znaczenie wzornictwa przemysłowego,
- jakie są warunki uzyskania patentu,
- dlaczego dobrze dobrana strategia ochrony IP jest tak ważna,
- czym są czyny nieuczciwej konkurencji i jak można dochodzić roszczeń z ich tytułu,
- na czym polega naruszenie praw własności przemysłowej i jakie roszczenia przysługują uprawnionemu.

Publikacja zawiera liczne elementy graficzne i *check-listy*, które lepiej pozwalają zrozumieć omawiane zagadnienia i zastosować je w praktyce.

Justyna Sitnikow – adwokat; absolwentka programu LL.M. na Católica Global School of Law w Lizbonie; Managing Associate w kancelarii Traple Konarski Podrecki i Wspólnicy; ekspertka w zakresie znaków towarowych i wzorów przemysłowych; współtwórczyni SafeBrandFirst, członkini MARQUES, akredytowana wykonawczyni IP Scan przy Urzędzie Patentowym RP.

Anna Sokołowska-Ławniczak – doktor nauk prawnych; rzeczniczka patentowa; partner w kancelarii Traple Konarski Podrecki i Wspólnicy; od 18 lat specjalizuje się w prawie własności intelektualnej; pomysłodawczyni SafeBrandFirst – edukacyjnej inicjatywy dla start-upów i początkujących przedsiębiorców.

9788383909165 W01P01

ISBN 978-83-8390-916-5

9 788383 909165

ZAMÓWIENIA:
INFOLINIA: +48 801 044 545
ZAMOWIENIA@WOLTERSKLUWER.PL
WWW.PROFINFO.PL

CENA 199 ZŁ (W TYM 5% VAT)